

معرفی مجموعه نسخ خطی به زبان ترکی کتابخانه مجلس شورای اسلامی

مهدی کریمیان سیجانی*
زهره عبداللهی طارم‌سری

مقدمه:

نسخه‌های خطی به عنوان میراث فرهنگی گذشتگان حاوی اطلاعات وسیعی در حوزه‌های مختلف علوم بوده و بخش مهمی از تاریخ کتاب و کتابداری را به خود اختصاص داده است.

علاوه بر اینکه بسیاری از محصولات بکر افکار گذشتگان در این نسخه‌ها نهفته است، حداقل بهره‌ای که می‌توان از نسخه‌ها برد، استخراج تاریخ علم از لابلای سطور آنها است. نسخه‌های خطی اسلامی یگانه ماده خام تدوین تاریخ علم اسلام است که فقط با تکیه بر آن است که می‌توان از داشتن تاریخ علم متقن و مطمئن برخوردار شد.

یکی از مهمترین دوران تاریخ کتابداری در ایران و جهان دوره نسخه‌های خطی و کتابت قبل از اختراع صنعت چاپ می‌باشد. حجم و اهمیت مجموعه‌های خطی در ایران بقدری است که توجه مستشرقان و محققان بسیاری را در داخل و خارج از کشور بخود معطوف داشته است. اهمیت این مجموعه‌ها نه تنها در شکل ظاهری و آرایه‌های هنری آنها، بلکه در محتوا و شناخت سیر تاریخی علوم اسلامی و شرقی است. از آنجا که این آثار همیشه به عنوان آثار کمیاب و نفیس در نظر گرفته شده دور از دسترس و در بسیاری از موارد محبوس مانده و جز استفاده کنندگان خاص نتوانستند بر این آثار دسترسی پیدا کنند، به همین دلیل وجود فهرست‌ها و کتابشناسی‌ها جهت آشنایی با آثار موجود در کتابخانه‌های ایران و جهان و شناخت گستردگی حوزه‌های مختلف علوم در اسلام و ایران امری ضروری و حیاتی بوده است. در این راستا باید متوجه این نکته بود که هرچه تاکنون درباره تاریخ علم در اسلام نگاشته شده و به ما

مسلمانان تحویل داده‌اند، آثار اروپائیان است، و یا تقلید و تکرار غیر محققانه برخی مسلمین از آنها است. و باید دانست که عواملی چون عدم آگاهی کافی به معالم دین و یا غرض‌ورزیها موجب کاستی کتب مذکور شده. و چه بسیار مفاخر مسلمین در باب ابداعات و اختراعات است که اروپائیان چشم بر آن پوشیده‌اند و حتی گاه آن را به خود نسبت داده‌اند. و این امری پوشیده نیست بلکه هر متخصص آن را درمی‌یابد که اروپائیان صادقانه تاریخ علم ننگاشته‌اند، و هیچ‌کس سزاوارتر و صالح‌تر از خود مسلمان برای تدوین تاریخ علم خودشان نیست؛ آنهم نه تکرار و تقلید، بلکه کاری سترگ از لونی دیگر.

بیشترین نسخه‌های خطی موجود در جهان به زبان عربی، سپس فارسی و رتبه سوم متعلق به نسخه‌های ترکی است. حجم قابل توجهی از مخطوطات اسلامی به زبان ترکی است که خود قسم مهمی از تاریخ علم امت اسلام را در بر دارد، که علیرغم اهمیتش ناشناخته باقی مانده است. در مقایسه با نسخه‌های خطی عربی و فارسی بیشترین ستم و اجحاف در حق نسخه‌های ترکی شده است. با اطمینان می‌توان گفت که قسم اعظم نسخه‌های خطی عربی و فارسی با تمام کاستی‌ها شناخته و معرفی شده‌اند و قسم قابل توجهی از آنها تصحیح و نشر شده است. ولی متأسفانه نسخه‌های ترکی همچنان در گوشه انزوای کتابخانه‌های جهان اسلام مورد بی‌مهری‌اند. و این اولین و قطعی‌ترین نتیجه تغییر الفبای زبان ترکی از عربی به سیرلیک است. سرزمین پهناور عثمانی که روزی پیشرو مدنیت در جهان بود، امروز گرفتار آنچنان انقطاع فرهنگی گردیده که اکثر تحصیل‌کردگانش از خواندن یک سطر ترکی به خط اسلامی عاجزند. وضع قفقاز نیز چندان از عثمانی بهتر نیست.

و نگارنده در این مختصر بر آن است به نوبه خود خدمتی کوچک به احیا و بازشناسی این میراث گرانبگ برادران مسلمان ترک زبان خود کرده باشد. با توجه به اینکه درصد مهمی از مردمان ایران ترک‌زبانند، و اغلب سلاسل حکومتی این سرزمین نیز ترک بوده‌اند، حجم وسیعی از نسخه‌های ترکی در ایران موجود است که باید به بازشناسی و استفاده از آنها همت گماشت. اغلب نسخه‌های ترکی ایرانی به ترکی عثمانی است و درصد کمتری به زبان ترکی آذری و جغتایی و ازبکی است که یقیناً مورد علاقه پژوهشگران حوزه آسیای مرکزی و قفقاز خواهد بود.

تاکنون سنت بر این بوده که نسخه‌های خطی ترکی همراه با نسخه‌های عربی و ترکی بدون جدا کردن فهرست می‌شده. و اغلب نظر به ناآشنائی فهرست‌نگاران، چندان تلاشی در شناساندن آنها نشده است. اول کسی که به فهرست نسخه‌های ترکی یک کتابخانه، بطور مستقل پرداخته جناب آقای حسین متقی فهرست‌نگار و کارشناس نسخه‌های خطی کتابخانه آیتا. . . مرعشی (ره) در قم است که نسخه‌های مربوط را در دو جلد تألیف و منتشر کرده و بسیار قابل استفاده است.

با بررسی فهرس چاپی نسخ خطی و همچنین پایگاه دیجیتالی نسخ خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی ۱۹۴ نسخه خطی به زبان ترکی تاکنون شناسایی شده که بسیاری از آنها بصورت میکروفیلم و همچنین لوح فشرده (CD) به منظور تسهیل در امر اطلاع‌رسانی تهیه شده است. با شناسایی بیشتر منابع خطی کتابخانه مجلس بر تعداد منابع ترکی نیز بالطبع اضافه خواهد شد.

بررسی موضوعی:

عناوین کلی موضوعات نسخ خطی به زبان ترکی شامل ۳۶ موضوع می‌باشد که در این میان ۱۹ نسخه هرکدام با یک موضوع خاص کمترین فراوانی را به خود اختصاص داده است. از طرفی دیگر برخی از موضوعات مانند: «شعر» و «واژه‌نامه‌ها» و «نامه‌های ترکی» هرکدام به ترتیب ۷۹ عنوان، ۲۴ عنوان و ۱۴ عنوان نسخ خطی بیشترین موضوع را به خود اختصاص داده‌اند.

معرفی دو نسخه با ارزش زبان ترکی

دیوان نوایی (ش ۱۳۶۸۶)

از: نظام‌الدین امیر علیشیر بن غیاث‌الدین محمد (کیچکینه) هروی متخلص به «نوایی» (در اشعار ترکی)، «فانی» و «وفایی (در اشعار فارسی)» (در گذشته سال ۹۰۶هـ / ۱۵۰۰م)

زبان: ترکی چغتائی

موضوع: ادب منظوم

آغاز دیوان: «بسمله، فصاحت دیوانی نیک غزل‌سرای لاری طبع مخزنیدین شوریده حال عاشق لار خرمن جانیه‌ه اوت سالفودیک بیر آتشین لعل نظم سلکی کاتارتا آماغای لار... سبحان الله هو العلی المتعال...»

آغاز غزلیات: «أشرق من عکس شمس الکأس أنوار الهدی یار عکسین می‌دا کوردیب جام دین جیقتی صدا».

انجام: «»

گزارش متن: امیر علیشیر نوایی از شاعران برجسته‌ی دوره‌ی تیموری و وزیر سلطان حسین بایقرا در هرات است. نوایی نخستین بار پس از به تخت نشستن سلطان حسین بایقرا در ۲۶ تا ۳۲ سالگی به درخواست وی، به گردآوری و تنظیم اشعار خود پرداخت که آن دیوان بعدها به بدایع البدایه شهرت یافت. دیباچه‌ای که نوایی بر این دیوان (فصاحت دیوانی نیک غزل‌سرای لاری...) نگاشت به عنوان «خطبه‌ی دواوین» بعدها خودش بر سر دیوان غرائب الصغر نیز آورد. باید دانست که نوایی ابتدا دارای دو دیوان به نام‌های بدایع البدایه و نوادر النهایه بوده است که سال‌های میانی عمر خود بر اساس زمان سرایش، آن دو دیوان را به همراه اشعار جدیدش به چهار دیوان با نام‌های **غرائب الصغر، نوادر الشبَاب، بدایع الوسط** و فوائد الکبر مرتب نموده است.

دیوان غرائب الصغر دارای ۵۷۱۸ بیت می‌باشد. گفته شده اشعار دیوان غرائب الصغر مربوط به سنین ۷ تا ۲۰ سالگی اوست. این دیوان مشتمل بر دیباچه، غزلیات، مستزاد، مخمسات، مسدسات، ترجیع‌بند، مثنویات، مقطعات و رباعیات است. دیوان غرائب الصغر ابتدا در تبریز، سپس در ۱۳۲۶هـ/م در بخارا، بعد در سال ۱۹۴۸م در استانبول، و نیز به ترتیب در سال ۱۹۵۹م در تاشکند و ۱۹۶۴م به صورت فاکسیمیلیه در مسکو به چاپ رسیده است.

باید افزود که دیوان مشهور وی همان **غرائب الصغر** است و وجود نسخ متعدد این دیوان در کتابخانه‌های مؤید همین امر است. لازم به ذکر است که گزیده‌ای از دیوان غرائب الصغر به همراه گزارش کوتاهی از آن به اهتمام «آگاه سرّی لوند» در **مجموعه آثار نوائی** در حدود سال ۱۹۶۷م توسط انتشارات بنیاد تاریخ ترک در آنکارا منتشر شده است.

این نسخه همچنین حاوی دیباچه موقوفات نوایی نیز هست که نسخه‌هایی از آن در کتابخانه ملی ملک و کاخ گلستان موجود است. ترجمه فارسی آن در مقدمه مجالس الفئانس به تصحیح علی اصغر حکمت در سال ۱۳۲۳ش به چاپ رسیده است.

دیوان نسیمی (مجموعه ش ۳۶۳ سنا)

این مجموعه دارای سه دیوان (فارسی و ترکی - ادب) است:

دیوان ترکی نسیمی به غزل‌هاست، به ترتیب تهجی با تخلص نسیمی، و بند نخستین مثنوی است سپس غزل‌ها از حرف باء تا یاء بند چهارم غزل عربی است با قافیه تاء (در ۱۳پ - ۱۲۶پ)

آغاز: نسیمی کنت کنزاً محربی دور حدیثی لؤلؤ شهواره منکدر
دریای محیط جوشا گلدی کان ایله مکان خروشه گلدی ...

انجام: وله قدس سره

جنت عدن ایمش بورونک اوشته لبونکده کوثری ...

درباره مشخصات نسخه در فهرست سنا (۱۹۳/۱) آمده است: نستعلیق سلطان محمد، در روز ۱۰ محرم ۹۱۰ برای امیرمحمد مومتن، نویسنده شاید سلطان محمد خندان هروی زنده تا ۹۵۷ یا سلطان محمد نور هروی (۸۷۷-۹۴۰) باشد. عنوان زرین، جدول زر و لاجورد با سه سرلوح زیبا، در ۱۲۷گ ۱۴س، کاغذ سفید، جلد تیماج عنابی مقوایی زرکوب آراسته با گل و بوته سبز و سفیداب (۱۴۱۹۳).

سید عمادالدین نسیمی اشعاری به ترکی دارد که در همین نسخه کتابخانه مجلس و نسخه دیگری به شماره ۱/۶۹ مجموعه اهدایی رهی معیری (مجلس) موجود است. این اشعار به اهتمام پروفیسور رستم علی اف چاپ شده است. (نشر دنیا، سال ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۳، فروردین) چاپ دیگر اشعار نسیمی با مقدمه، تصحیح و تحشیه از حسین محمدزاده صدیق در سال ۱۳۸۷ توسط انتشارات اختر تبریز موجود است.

دیوان نسیمی از برگ ۱ الف آغاز شده و تا ۲۱ الف پایان می‌یابد با ترجیع‌بند:

سیمرغ جهان لامکانیم مقصود زمین و آسمانیم

درباره مشخصات این نسخه باید گفت که نوع خط نستعلیق عالی، عنوان اصلی ثلث ممتاز به زر نوشته شده و عناوین فرعی مانند له ایضا نستعلیق است. کاتب سلطان محمد است که براساس حدس فهرست‌نویس سلطان محمد خندان هروی (زنده تا ۹۵۷) یا سلطان محمد نور هروی (۸۷۷-۹۴۰) است که روز ۱۰ محرم ۹۱۰ برای امیرمحمد مومتن نوشته شده است. محل کتابت نامعلوم می‌باشد. نوع کاغذ: شرقی، نخودی، نازک، آهار مهر شده و احتمالاً سمرقندی است. تعداد برگ ۱۲۵ و تعداد سطر ۱۴، اندازه

متن ۱۴/۵×۸/۵ اندازه جلد ۲۳×۱۵، نوع جلد: تیماج، زرشکی (عنابی)، ضربی، مجدول، دارای ترنج، سرترنج و لچک ترنج. زمینه کرم با گل و بوته و نگاره‌های اسلیمی به رنگ مشکی برجسته، ضمیمه سرترنج‌ها مشکی با گل و بوته سبز و کرم (زنگار)؛ عطف و مغزی تیماج زرشکی.

ترقیم کاتب سال ۹۱۰ق است. این نسخه، نسخه‌ایست بسیار نفیس که برفراز برگ نخست آن سرلوح کتیبه‌ای مزدوج بسیار زیبا و بازوبندی است. زمینه لاجورد و طلایی با گل و بوته الوان و نگاره‌های اسلیمی طلایی بسیار ظریف از دوره تیموری با جداول طلا، لاجورد و سفیداب می‌باشد که در میان آن به خط کوفی تزئینی به سفیداب نوشته شده «الله و لا سواه» و در زیر آن عبارت آغازین دیوان یعنی فواید سلطان المحققین و قطب الموحدین... آمده است. برگ‌ها مجدول، طلا، لاجورد و مشکی است که میان ابیات جدول‌کشی به زر شده است. روی متن‌ها هم افشان طلا شده است. آثار رطوبت روی برگ‌های نخستین و میانی و پایانی بر فراز آنها دیده می‌شود. برخی برگ‌ها مختصری آسیب دیده و نیاز به مرمت فنی دارد و برخی برگ‌ها غیراصولی و صالی و ترمیم گردیده‌اند. میان اوراق برگ‌های نازک زورق جهت محافظت نسخه نهاده شده است. در انجام دیوان ترکی نسیمی یک مهر سرجمی با متن ناخوانا دیده می‌شود و در انجام رقم کاتب مهر کوچک مستطیل همراه یادداشتی دیگر عمداً محو گردیده است.

فهرست موضوعی:

نتایج بررسی موضوعات ۱۹۴ نسخه خطی به زبان ترکی موجود در کتابخانه مجلس شامل موضوعات ذیل می‌باشد:

اسلام

۱	اسلام - تاریخ
۱	امامت
۱	پیامبران - شبنامه
۱	دعاها
۱	علوم قرآنی
۱	فتوت
۳	فقه
۱	کلام
۱	مرثیه و مرثیه‌سرایی
۳	واقعه کربلا

فلسفه و عرفان

- ۱ - طبیعیات
- ۶ - عرفان و تصوف
- ۱ - فلسفه
- ۱ - نفس

ادبیات

- ۹ - ادبیات
- ۷۹ - شعر
- ۲ - تذکره
- ۱ - عروض و قافیه
- ۱ - فارسی - دستور
- ۲۴ - واژه‌نامه‌ها
- ۱۴ - نامه‌های ترکی
- ۲ - نثر ترکی
- ۱ - وعظ
- ۶ - جنگ
- ۱ - معما

تاریخ و جغرافیا

- ۱ - اسناد تاریخی
- ۱ - ایران - روابط خارجی - ترکیه
- ۹ - تاریخ
- ۱ - ترکیه
- ۲ - جغرافیا
- ۲ - گاهنامه‌ها
- ۲ - ماده تاریخ
- ۱ - نادر افشار، شاه ایران، ۱۱۰۰-۱۱۶۰ ق.

هیئت و نجوم

- ۳ - پزشکی
- ۶ - متفرقه
- ۱ - متفرقه

■ اسلام

اسلام - تاریخ

- سرشناسه: فراهی، معین‌الدین بن محمد، ۹۰۹ق. • **معارج النبوه (ترجمه -)** • زبان: ترکی • موضوع: اسلام - تاریخ - از آغاز تا ۴۱ق.، محمد (ص)، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ق. - سرگذشتنامه • نویسنده: معین‌الدین محمد مسکین فراهی • کتابت: ذی‌حجه ۱۰۹۶ / نوع خط: نسخ • کاتب: احمد بن محمد بن محمد • شماره نسخه: ش ۷۱۹۸

امامت

- کتاب در امامت • زبان: ترکی • موضوع: امامت • شماره نسخه: ش ۲۸۸۳/۱ (ص. ۱-۴۶)

پیامبران - نسبنامه

- تحفه سلیمانی = سبحة الاخبار • زبان: ترکی • موضوع: پیامبران - نسبنامه، شاهان و فرمانروایان - نسبنامه • مترجم: یوسف بن عبداللطیف • کتابت: قرن ۱۱ • کتابت: قرن ۱۱ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۲۷۶ س س

دعاها

- ادعیه و اذکار • بان: ترکی • موضوع: دعاها • شماره نسخه: ش ۲۸۸۳/۴ (ص. ۱۳۸-۶۲)

علوم قرآنی

- تجوید و قرأت • زبان: ترکی • موضوع: علوم قرآنی و روائی، قرآن - تجوید، قرآن - قرائت • نویسنده: سید محمود بن سید محمد نقشبندی از موی • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۴۴۳۶/۳ (۱۲۲ - ۱۲۲پ)

فتوت

- فتوت نامه • زبان: ترکی • موضوع: فتوت • شماره نسخه: ش ۲۸۸۳/۳ (ص. ۵۲-۶۱)

فقه

- احکام (رساله -) • زبان: ترکی • موضوع: فقه • کتابت: ۱۲۳۸ و ۱۲۳۹ق. • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۲۷۲۸/۱۱ (ص. ۲۱۷-۳۰۷)
- استفتاء از ابوالسعود افندی درباره قتل طایفه قزل‌باش • زبان: ترکی • موضوع: فقه اهل سنت - قرن ۱۰ق، فقه حنفی - قرن ۱۰ق. • نویسنده: ابوالسعود، محمد بن محمد، ۸۹۳ - ۹۸۲ق. • کتابت: قرن ۱۰ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۷۴۲/۴ س س (ص. ۳۱۴-۳۱۶)

سرشناسه: حسن بصری، ۲۱-۱۱۰ق. • **الفرائض (ترجمه -)** • زبان: ترکی • موضوع: فقه جعفری - قرن ۲ق. • نویسنده: منسوب به حسن بصری (۱۱۰ق.) • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۷/۵ ۷۲۰۷
شناسه‌ها: عنوان، الفرائض. ترکی

کلام

اصول (رساله در -) • زبان: ترکی • موضوع: کلام • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۴/۴ ۷۲۰۷

مرثیه و مرثیه‌سرایی

اشعار (فارسی و ترکی در مرثی و غیره) • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: مرثیه و مرثیه‌سرایی، شعر ترکی - مجموعه‌ها، شعر فارسی - مجموعه‌ها • نوع خط: تحریری • شماره نسخه: ش ۹/۴ ۱۲۵۰۴

واقعه کربلا

حدیقه السعداء (ترجمه روضة الشهداء) • زبان: ترکی • موضوع: مقتل • مترجم: محمد بن سلیمان بغدادی • کتابت: قرن ۱۲ • کاتب: مصطفی بن کریم • شماره نسخه: ش ۴/۱۰
حدیقه السعداء • زبان: ترکی • موضوع: واقعه کربلا، ۶۱ق. - شعر، شعر ترکی - قرن ۱۰ق. • نویسنده: محمد بن سلیمان فضولی بغدادی (۹۶۳ق.) • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۳۳۸۷
حدیقه السعداء • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۰ق. • کتابت: قرن ۱۳ • شماره نسخه: ش ۳۰۹۶
یادداشت: ترجمه روضة الشهداء ترکی بقلم محمد بن سلیمان بغدادی فضولی
سعادت‌نامه = ترجمه روضة الشهداء • زبان: ترکی • موضوع: مقتل • نویسنده: جامی رومی مصری (قرن ۱۰ق) • کتابت: ۲۳ ربیع‌الاول ۹۹۴ • محل کتابت: شهر آمد • نوع خط: نستعلیق تحریری • کاتب: حسین بن محمد • شماره نسخه: ش ۴۵/۷۸

■ فلسفه و عرفان

طبیعیات

عجایب المخلوقات • زبان: ترکی • موضوع: طبیعیات • نویسنده: یازجی اوغلی احمد بیجان • کتابت: ۹۴۰ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۵۲/۵۲
عرفان و تصوف

- اشعار عرفانی** • زبان: ترکی • موضوع: عرفان و تصوف • کتابت: قرن ۱۳ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۲۶۹/۴ س س (ص. ۳۵-۳۹)
- شرف الانسان** • زبان: ترکی • موضوع: عرفان و تصوف • نویسنده: محمود بن عثمان بن الیاس حلبی متخلص به لامعی (۹۴۰ق) • کتابت: ۹۷۷ق • نوع خط: نستعلیق • کاتب: سید قاسم بن سید صالح بن سید برهان حسینی • شماره نسخه: ش ۷۷۲۲
- هفت حصار** • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: عرفان و تصوف • نویسنده: خواجه عبدالله انصاری • کتابت: ۱۰۸۰ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۱۵/۱ فیروز (۲ - ۱۰)
- ثواقب (ترجمه -)** • زبان: ترکی • موضوع: عرفان و تصوف • نویسنده: درویش محمود مولوی مثنوی خان • کتابت: قرن ۱۱ و ۱۲ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۵۰۳ س س
- محبت نامه حقیقی** • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: عرفان و تصوف • نویسنده: خلیفه فضل الله نعیمی • کتابت: ۱۱۰۷ق • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۲۵۳/۱ س س (ص. ۲۷۱-۱)
- خیرییه = خیری نامه** • زبان: ترکی • موضوع: عرفان و تصوف • نویسنده: نابی افندی • کتابت: قرن ۱۲ و ۱۳ • نوع خط: نسخ چلیپا • شماره نسخه: ش ۷۳۵ س س

فلسفه

- منتخب شفا** • زبان: ترکی • موضوع: فلسفه • کتابت: قرن ۱۱ • شماره نسخه: ش ۶۲۹۹

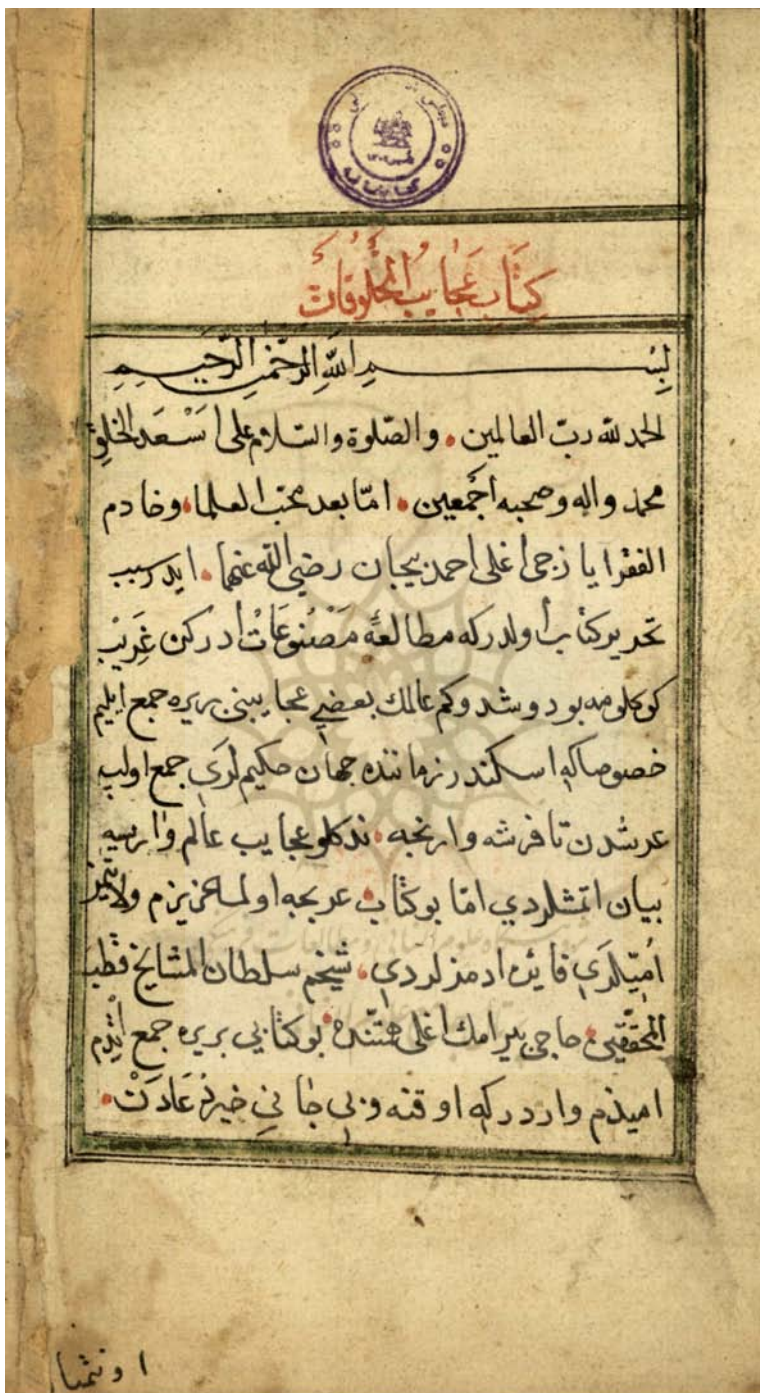
نفس

- رسایل** • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: نفس • نویسنده: ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان (۹۴۰ق) • کتابت: قرن ۹ • نوع خط: نستعلیق

ادبیات

ادبیات

- شرح گلستان سعدی** • زبان: ترکی • نویسنده: مصطفی شمعی برزینی • نوع خط: نسخ • کاتب: درویش محمد المجلد بن بایندر • شماره نسخه: ش ۱۳۴۲۸
- شرح گلستان سعدی** • زبان: ترکی • موضوع: ادبیات • نویسنده: مصطفی شمعی برزینی (۱۰۰۰ق) • کتابت: ۱۰۲۰ق • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۷۹۴۷
- مفتاح گلستان** • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: ادبیات • نویسنده: علی بن حاجی عثمان • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۷۷۸۱/۲

کتاب عجایب المخلوقات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله رب العالمين . والصلوة والسلام على سعاد الخوا
محمد وآله وصحبه أجمعين . أما بعد محب العلماء وخادم
الفقرا يا زحى أغلى أحمد بجان رضى الله عنها . ايد رسيد
تحرير كتاب اولدرکه مطالعة مصنوعات ادركن غريب
كوكلو مه بوروشد وكم عالمك بعضه عجایبى بنى هريره جمع ايليم
خصوصا كاسكندر زمانه جهان حكيم لوى جمع اولپ
عرش دن تافرشه وارنجه . ندهكو عجایب عالم وارسيم
بيان اتلردى اما بو كتاب عربجه اولمهن نرم ولائيم
اميلاردى فاين ادمزلردى . شيخ سلطان المشايخ قطيب
المحققى حاجى پيرامك اغلى هندن بو كتابى بريره جمع ايدم
اميدم واردركه اوقته وى جانى خير عادت .

۱ دانش

ترجمان الصحاح • زبان: عربی به ترکی • موضوع: ادبیات ترکی، ادبیات عربی، زبان عربی - واژه‌نامه‌ها - ترکی • نویسنده: نجاتی یا نجاشی برمکی • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۴۴۳۹/۱ (پ ۱ - ۱۰۸ پ)

نامه • زبان: ترکی • موضوع: ادبیات ترکی، نامه‌های ترکی • کتابت: قرن ۱۱ • کتابت: قرن ۱۱ • شماره نسخه: ش ۱۴۲۰۰/۲۶

نامه پدری به اولادش • زبان: ترکی • موضوع: ادبیات ترکی، نامه‌های ترکی • کتابت: قرن ۱۱ • شماره نسخه: ش ۱۴۲۰۰/۳۵ (۲۷۵ ر - ۲۷۵ پ)

دیوان شگری • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: ادبیات فارسی، ادبیات ترکی، شعر فارسی - قرن ۱۲ق، شعر ترکی • نویسنده: شگری هندی (زنده در ۱۱۱۵ق) • کتابت: قرن ۱۲ • کاتب: به خط مولف • شماره نسخه: ش ۱۴۲۴۲

مجمع الجوامع • زبان: فارسی و عربی و ترکی به فارسی • موضوع: ادبیات فارسی، ادبیات عربی، ادبیات ترکی، واژه‌نامه‌ها، زبان عربی - واژه‌نامه‌ها - فارسی • نویسنده: علی محمد بن عبدالحق محدث دهلوی (قرن ۱۱) • شماره نسخه: ش ۱۴۰۱۸

جنگ نظم و نثر • زبان: عربی و فارسی و ترکی • موضوع: ادبیات فارسی، ادبیات عربی، ادبیات ترکی • کتابت: قرن ۱۱ • شماره نسخه: ش ۱۴۲۰۰

شعر

اشعار • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: دیوان • نویسنده: نسیمی • کتابت: ۹۵۷ق. • شماره نسخه: ش ۱/۶۹ رهی (ص. ۴۲۱-۴۳۳)

دیوان نوایی = نوادرالشباب • زبان: ترکی • موضوع: دیوان • نویسنده: نظام‌الدین امیر علیشیر نوایی جغتایی (۹۰۶ق) • کتابت: قرن ۱۰ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۵۲۴/۱ (۱ - ۲۰۸ پ)

دیوان مولا حیدر • زبان: ترکی • موضوع: دیوان • نویسنده: حیدر • کتابت: قرن ۱۰ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۵۲۴/۳ (حاشیه ۸ پ - ۲۲ پ)

اشعار مجرم • زبان: ترکی • موضوع: شعر • کتابت: ۱۲۶۶ • نوع خط: شکسته نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱/۲۶۸۴ (حاشیه)

بحر طویل = شکوه‌نامه • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: شعر • کتابت: ۱۱۲۷-۱۱۳۴ق. • شماره نسخه: ش ۱۱۶۲/۴ ط (گ ۴)

اشعار • زبان: ترکی • موضوع: شعر • نویسنده: نجاتی • کتابت: قرن ۱۱ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۷۲ ط (در مجموعه -)

- دیوان نوائی** • زبان: ترکی • موضوع: شعر • نویسنده: نظام‌الدین امیر علیشیر نوائی جغتایی
- کتابت: قرن ۱۲ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۴۸۱
- دیوان برقی خوبی** • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: شعر • نویسنده: عبدالله برقی خوبی
- کتابت: ۱۲۵۷ق. • محل کتابت: در دارالسعاده زنجان • نوع خط: نستعلیق • کاتب: محمدتقی بن شیخ محمد بحرینی • شماره نسخه: ش ۱۳۴۷۵
- اشعار** • زبان: ترکی • موضوع: شعر • نویسنده: سلطان مراد خان کتابت: قرن ۱۱ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۷۲ ط
- الفیه عینکی = فسوه الفصیل** • زبان: ترکی و فارسی و عربی • موضوع: شعر • نویسنده: محمدتقی حجة‌الاسلام نیر تبریزی (۱۳۱۲ق) • کتابت: ۱۳۲۵ • نوع خط: نستعلیق • کاتب: احمد بن ابی‌القاسم حسینی • شماره نسخه: ش ۷۲۹۲/۱ (ص. ۲۸۱)
- مخمس** • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی • نویسنده: جلیلی • کتابت: قرن ۱۱ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۷۲ ط (در مجموعه)
- حل تحقیقات** • موضوع: شعر ترکی • نویسنده: جوری چلبی • کتابت: ۱۰۸۰ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۱۵/۱۱ فیروز (ص. ۱۶۶-۱۹۷) •
- یادداشت: تضمین ۵۸ بیت از مثنوی مولوی. ظاهراً مولف همان خراطزاده ابراهیم افندی صاحب قاموس الاعلام (۱۰۶۵ق)
- اشعار** • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی • کتابت: قرن ۹ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۷۹۴/۴ (۱۰ - پ ۱۱)
- رباعی** • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی • نویسنده: چوی‌زاده افندی • کتابت: قرن ۱۱ • شماره نسخه: ش ۱۳۸۸۶/۳۱ (۸۹ ر)
- اشعار** • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۶۷۸/۷ و ۱۳۶۷۸/۳ (۱۰ - ر ۱۱) (پ ۴۰) •
- مخمس (دو - -)** • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی • نویسنده: شاعری با تخلص شمس (?) • کتابت: قرن ۱۱ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۷۲ ط (در مجموعه)۔
- مثنوی** • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی • کتابت: قرن ۱۴ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۴۰۶۳
- دیوان رحیما** • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی • نویسنده: عبدالرحیم الندیسی • کتابت: قرن ۱۲ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۶۴ س س
- مثنوی** • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۴۰۷۷ (در هامش گ ۵۲ و ۷ و ۸)
- مسمط ترکی از ده نامه خطائی** • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی • کتابت:

۱۱۴۱-۱۰۶۳ق. • شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۲۰۱ (ص. ۲۷۰)

اشعار • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی، ادبیات ترکی • کتابت: ۱۱۰۱ق. • محل کتابت: اصفهان • کاتب: موسی • شماره نسخه: ش ۱۴۱۹۰/۵۳ (۷۳ - ۷۴پ)

منظومه ملمع • زبان: فارسی و ترکی و عربی • موضوع: شعر ترکی، شعر فارسی، شعر عربی • نویسنده: به نقل از عباس بن علی مکی • کتابت: قرن ۱۳ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۱۱/۹ ط (۵۷-۵۶ الف)

یادداشت: در نفحه الیمن ابوالعباس شروانی آمده است.

دیوان شوکت بخارایی • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن؟ • نویسنده: شوکت بخارایی • کتابت: قرن ۱۱ و ۱۲ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۷۶۷ س س

گل و بلبل • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن؟ • نویسنده: قره فضلی چلبی • کتابت: قرن ۱۰ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۷۴۲/۱ س س (ص. ۱-۱۶۴)

دیوان علیشیر نوایی • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن؟ • نویسنده: علیشیر نوایی • کتابت: قرن ۱۱ و ۱۲ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۷۳ س س

دیوان نوایی • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۰ق. • نویسنده: امیر علی شیر نوایی (۹۰۶ق) • کتابت: قرن ۹ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۵۸۱۸

دیوان نوائی • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۰ق. • نویسنده: امیر علی شیر نوایی جغتائی (۹۰۶ق) • کتابت: قرن ۱۲ • نوع خط: نستعلیق • کاتب: سلطانعلی مشهدی • شماره نسخه: ش ۲۳۵ فیروز

دیوان فضولی • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۰ق. • نویسنده: محمد بن سلیمان فضولی بغدادی (۹۷۶ق) • کتابت: قرن ۱۱ • نوع خط: نستعلیق، شکسته، نسخ • شماره نسخه: ش ۲۹۱/۴۶ فیروز (ص. ۱۲۳۴-۱۲۴۸)

لیلی و مجنون • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۰ق. • نویسنده: فضولی بغدادی • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۴۶۳/۸

خسرو و شیرین (مثنوی) • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۰ق. • نویسنده: سالم تبریزی (محمود بیگ بن ابوالفتح بیگ ترکمان) • کتابت: ۱۲۱۷ق. • شماره نسخه: ش ۳۰۴۸

دیوان فانی = محبوب القلوب • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۰ق. • نویسنده: امیر علی شیر نوایی (۹۰۶ق) • کتابت: ۱۲۸۷ق. • نوع خط: نستعلیق شکسته • شماره نسخه: ش ۴۷۹۸/۳ (۵۷ - ۶۴ب) (ص. ۱۵۵ الف - ۱۹۶ب)

دیوان فضولی • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۰ق. • نویسنده: محمد بن سلیمان (قرن ۱۰) • کتابت: ۱۲۸۷ق. • نوع خط: شکسته نستعلیق

شماره نسخه: ش ۴۷۹۸/۲ (۱۷ - ۳۲ب)

دیوان فانی = محبوب القلوب • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۰ ق. • نویسنده: امیر علیشیر نوائی (۹۰۶ ق) • کتابت: ۱۲۸۷ ق. • نوع خط: شکسته نستعلیق • شماره نسخه: ش ۴۷۹۸/۱ (۱ب - ۱۷ الف) • یادداشت: این رساله در فهرست با عنوان «دیوان محبوب القلوب» معرفی شده است.

دیوان غریبی منتشا • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۰ ق. • نویسنده: غریبی (قرن ۱۰ ق) • کتابت: چهارشنبه ربیع الاول ۹۹۸ • کاتب: مختار بن میرزا زکی مراغی • شماره نسخه: ش ۷۰۱۲

اشعار فضولی • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۰ ق. • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۴۶۳/۹

دیوان نوائی • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۰ ق. • نویسنده: امیر علی شیر نوائی جغتائی (۹۰۶ ق) • کتابت: قرن ۱۲ • شماره نسخه: ش ۹۹ فیروز

دیوان قوسی تبریزی • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۱ ق. • نویسنده: ملا قوسی تبریزی (قرن ۱۱ ق) • کتابت: ۱۰ جمادی الاخر ۱۱۴۱ • محل کتابت: قصبه دهخوارقان • نوع خط: نستعلیق • کاتب: نظام الدین محمد بن حاج محمد صالح دهخوارقانی • شماره نسخه: ش ۷۰۸۲

دیوان ثانی • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۱ ق. • نویسنده: ثانی صفوی یا ثانی تکلو (قرن ۱۱ ق) • کاتب: محمد صالح بن عبدالکریم ایکومور • شماره نسخه: ش ۷۰۱۱

جنگ نامه • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۱۲ ق. • نویسنده: جنونی اردبیلی (قرن ۱۲ ق) • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۷۷۸۰۱/۲ (حاشیه برگ ۷۰-۸۰)

دیوان نسیمی • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۸ • نویسنده: عمادالدین ابراهیم بن هاشم نسیمی بغدادی بیضاوی شیرازی (— ۸۳۷ ق) • کتابت: ۹۱۰ ق. • نوع خط: نستعلیق • کاتب: سلطان محمد • شماره نسخه: ش ۳۶۳/۳ س س (۱۳ - ۱۲۶ ب)

دیوان نوایی • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۹ • نویسنده: نوایی • کتابت: ۸۸۸ ق. • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۳۶۷ س س

دیوان نوائی = نوادر الشبَاب • زبان: ترکی جغتایی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۹ ق. • نویسنده: نظام الدین امیر علیشیر نوائی جغتایی • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۴۸۰

دیوان امیر علیشیر • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۹ ق. • نویسنده: امیر نظام الدین علیشیر نوائی (۹۰۶ ق) • شماره نسخه: ش ۳۵۳

اسکندرنامه • زبان: ترکی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۹ ق. • نویسنده: احمدی کریمانی سیواسی (۸۱۵ ق) • کتابت: ۴ محرم ۹۹۳ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۷۸۰۷

دیوان شعر فانی • زبان: ترکی جغتایی • موضوع: شعر ترکی - قرن ۹ ق. • نویسنده: امیر علی شیر فدائی جغتائی • کتابت: قرن ۸ تا اوایل ۹ • شماره نسخه: ش ۳۵۹۳ • یادداشت: تخلص

هذا کتاب کلینک لعدی مرحوم
 سیاسنی با بیلین اول صمدنج نی نظیره . که کلینک تها جان صغ فنان
 برزده . و بوستان کل زها صنوی و ربای وجودندن رقه
مشوئی فلک پله نقطه از کلک کمالش . جهان پله خط از باج جمال
مشوئی ز جودش کردون جیانی ز نور حکمتش خورشید تانی
 ز بهیم کیم . لی هها که ذات انسان بر آوچ خاکدن مخلوق ایکن
بفد خلقنا الالف فی احسن تقویم جلیبی ایله آراسته ابرو
 جلدون زیبا و اعلی و لطف عظیمی ایله **عرضنا الامانه** آیتلک قبولی
 سببی ایله انا ذات و صفات آینه ایچلا قدی . و درودی
 حیر . و ثنای لی عتد . اول فلسف میران قاب و تسبیح اودانی و صد
 جنبین بارگاه **سببی ان الذی سیر لی** که در بحر رسالت . و شیخ
 بزیم هدایت در کربای **لولا انک لخطقتنا لافلاک** اند قامت تو
 ایچون راست . و معلوم فایم . النبیین انبیا و رسل و زبانه
 که منکر قلند **سوسو** فایده کخلق بالهدی و العون . شاه اولاک
 ما خلقنا الکون . نقد بشری سلاله بطی . اتم لوح خوان

پیام بهارستان / ۲۵، ۱، ش ۴ / تابستان ۱۳۸۸

او در ترکی نوایی و در فارسی وفایی

جنگ نظم و نثر • زبان: ترکی و فارسی • موضوع: شعر ترکی - مجموعه‌ها، شعر فارسی - مجموعه‌ها، نثر ترکی - مجموعه‌ها • کتابت: قرن ۹ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۷۹۴

اشعار برگزیده • زبان: ترکی و فارسی • موضوع: شعر ترکی - مجموعه‌ها، شعر فارسی - مجموعه‌ها • نویسنده: شعرای مختلف • کتابت: قرن ۱۱ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۷۲/۲۹ ط (گ ۸۲-۸۶)

تخمیس دیوان مصری افندی • زبان: ترکی • موضوع: شعر عربی • نویسنده: درویش عذبی • کتابت: ۱۲۳۳ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۷۱۱۹

دیوان خطایی • زبان: ترکی • موضوع: شعر فارسی • نویسنده: شاه اسمعیل صفوی • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۴۰۷۷

اشعار • زبان: ترکی و فارسی • موضوع: شعر فارسی، ادبیات فارسی، شعر ترکی، ادبیات ترکی • نویسنده: جعفر آرام میناکار • کتابت: ۱۱۱۱ق. • محل کتابت: اصفهان

کاتب: شاعر • شماره نسخه: ش ۱۴۱۹۰/۸۵ (۱۱۳ر - ۱۱۴پ)

دیوان والی • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: شعر فارسی، شعر ترکی • والی (ظاهراً ملقب به گنجی) • کتابت: قرن ۱۱ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۵۲/۲ فیروز (ص. ۳۳-۲۸۰)

جنگ • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: شعر فارسی، شعر ترکی • کتابت: قرن ۱۳ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۲۳۳۲

جنگ شعر • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: شعر فارسی، شعر ترکی • کتابت: قرن ۱۳ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۲۳۳۴

دیوان هادی • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: شعر فارسی، شعر ترکی • نویسنده: هادی • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۴۳۷

صد کلمه • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: شعر فارسی، شعر ترکی، علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قیل از هجرت - ۴۰ق. - کلمات قصار • نویسنده: منسوب به علی بن ابی طالب (علیه‌السلام) • کتابت: قرن ۱۰ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۲۹۴/۳ س س (ص. ۱۰۹-۱۵۲)

دیوان مایل • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: شعر فارسی - قرن ۱۰؟ • نویسنده: میرزا حسین مایل افشار (قرن ۱۳) • کتابت: قرن ۱۳ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۸۰۲ س س

کلیات ندیم مشهدی • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: شعر فارسی - قرن (؟) • نویسنده: ندیم تخلص میرزا زکی مشهدی • کتابت: قرن ۱۲ • شماره نسخه: ش ۱۰۸۰

دیوان • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: شعر فارسی - قرن ۱۰ • نویسنده: فضولی بغدادی محمد بن سلیمان (۹۷۰ق) • کتابت: قرن ۱۴ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۴۹۸۷

دیوان خطایی • زبان: ترکی • موضوع: شعر فارسی - قرن ۱۰ق • نویسنده: خطایی، اسماعیل بن حیدر صفوی (۹۳۰ق) • کتابت: قرن ۱۱ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۴۰۹۶
خسرو و شیرین • زبان: ترکی • موضوع: شعر فارسی - قرن ۱۰ق. - ترجمه شده به ترکی، شعر ترکی • نویسنده: هاتقی • کتابت: قرن ۱۰ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۷۴۲/۳ س (ص. ۱۷۲-۳۱۳)

شاهنامه (ترجمه -) (جلد دوم) • زبان: ترکی • موضوع: شعر فارسی - قرن ۱۰ق. - ترجمه شده به ترکی • متن اصلی از: فردوسی طوسی • کتابت: ۱۰۲۷ق
نوع خط: نستعلیق • کاتب: ابراهیم جوری • شماره نسخه: ش ۱۳۵۷۹
شرح غزل مولوی • زبان: ترکی • موضوع: شعر فارسی - قرن ۷ق. - تاریخ و نقد • نویسنده: امیر بخاری • کتابت: قرن ۹ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۷۹۴/۳۰ (۹۰پ - ۹۱پ)
شرح غزلیات حافظ • زبان: ترکی • موضوع: شعر فارسی - قرن ۸ق. - تاریخ و نقد • کتابت: قرن ۹ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۷۹۴/۱۱ (۲۶ر - ۴۰ر)
غزلی از حافظ • زبان: ترکی • موضوع: شعر فارسی - قرن ۸ق. - ترجمه شده به فارسی • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۴۶۳/۱۰

دیوان نوایی • زبان: ترکی • موضوع: شعر فارسی - قرن ۹ق • نویسنده: نظام‌الدین میر علیشیر نوایی جغتائی هروی (۹۰۶ق) • کتابت: قرن ۱۱ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۴۱۱۶
دیوان نوایی • زبان: ترکی • موضوع: شعر فارسی - قرن ۹ق. • نویسنده: نظام‌الدین امیر علیشیر نوایی جغتائی (۹۰۶ق) • نوع خط: نستعلیق • کاتب: سلطان علی (؟) • شماره نسخه: ش ۱۳۶۸۶
جنگ اشعار • زبان: ترکی و فارسی و عربی • موضوع: شعر فارسی - مجموعه‌ها، شعر ترکی - مجموعه‌ها، شعر عربی - مجموعه‌ها • کتابت: قرن ۱۳ • نوع خط: شکسته نستعلیق • کاتب: میرزا علیخان تبریزی ملقب به شمس‌الحکما متخلص به راجی • شماره نسخه: ش ۱۳۴۹۸

جنگ اشعار • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: شعر فارسی - مجموعه‌ها، شعر ترکی - مجموعه‌ها • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۴۶۹
ابیات پراکنده • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: شعر فارسی - مجموعه‌ها، شعر ترکی - مجموعه‌ها • نویسنده: بومان علی، فضولی و دیگران • کتابت: قرن ۱۲ • شماره نسخه: ش ۱۰۳۲/۳۷ ط (ص. ۱۵۶-۱۵۹)

اشعار • زبان: ترکی • موضوع: ادبیات ترکی، شعر ترکی • نویسنده: حسرتی • کتابت: قرن ۱۱ • شماره نسخه: ش ۱۴۲۰۰/۲۷ (۲۳۹پ - ۲۴۱ر)
شعر • زبان: ترکی • موضوع: ادبیات ترکی، شعر ترکی • نویسنده: کمال پاشا • کتابت: قرن ۱۱ • شماره نسخه: ش ۱۴۲۰۰/۲۶

مناجات منظوم • زبان: ترکی • موضوع: مناجات - شعر، شعر ترکی • نویسنده: وفا • کتابت:

- قرن ۱۰ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۲۹۴/۲ س س (ص. ۱۰۵-۳۹) • **فتح نامه (به نام سلطان محمدخان عثمانی)** • زبان: ترکی • موضوع: منظومه • کتابت: قرن ۱۱ • شماره نسخه: ش ۱۳۸۸۶/۲۷
- دوازده امام** • زبان: ترکی • موضوع: منظومه • نویسنده: جامی، عبدالرحمن بن احمد • کتابت: قرن ۹ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۷۹۴/۳۷ (۹۷ - ۹۸ پ)
- لیلی و مجنون** • زبان: ترکی • موضوع: منظومه • نویسنده: فضولی بغدادی • کتابت: سده ۱۲ • شماره نسخه: ش ۵۰۷۸
- معجون فلاسفه (در ۱۲ بیت)** • زبان: ترکی • موضوع: منظومه • کتابت: قرن ۱۱ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۷۲ ط (در مجموعه - -)
- گنج نامه** • زبان: ترکی • موضوع: وعظ - شعر، شعر ترکی • نویسنده: علی بن مخلص بن شیخ الیاس عاشق • کتابت: ۱۰۸۱ ق • نوع خط: نستعلیق • کاتب: علی بن باقی بیک مراغی • شماره نسخه: ش ۸۱۵ س س
- معما (اشعار در - -)** • زبان: ترکی و فارسی • موضوع: معما • نویسنده: ۱۱۵ شاعر • کتابت: ۹۵۷ ق • شماره نسخه: ش ۱/۷۰ رهی (ص. ۴۳۴-۴۳۹)

تذکره

- مجالس النفایس** • زبان: ترکی • موضوع: تذکره • نویسنده: نظام الدین امیر علی شیر نوایی جغتایی (۹۰۶ ق) • کتابت: قرن ۱۰ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۵۲۴/۴ (حاشیه ۲۳ ر - ۶۳ پ)
- عنوان: **رساله سلطان حسین بایقرا** • زبان: ترکی • موضوع: شاعران - سرگذشتنامه • نویسنده: سلطان حسین میرزا بایقرا فرزند منصور متخلص به حسینی (۹۱۱ ق) • کتابت: قرن ۱۰ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۵۲۴/۶ (حاشیه ۱۰۷ ر - ۱۱۰ پ)

عروض و قافیه

- تقطیعات** • زبان: ترکی • موضوع: عروض و قافیه • نویسنده: فضلای چلبی • کتابت: قرن ۱۰ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۷۴۲/۲ س س (ص. ۱۶۵-۱۷۱)

فارسی - دستور

- دستور زبان فارسی** • زبان: ترکی • موضوع: فارسی - دستور • نویسنده: وهبی سلیمان ابراهیم • کتابت: قرن ۱۳ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۸۳۴ س س

واژه‌نامه‌ها

- صاحح العجم = صحاح العجمیه** • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: فارسی - واژه‌نامه‌ها، ترکی - واژه‌نامه‌ها • نویسنده: تقی‌الدین محمد بن بیرکلی یا پیرعلی برکوی صوفی حنفی (۹۲۶-۹۸۱ق) • کتابت: ۹۸۰ق • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۲۶۵ س س
- وسیلہ المقاصد** • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: فارسی - واژه‌نامه‌ها، زبان ترکی - واژه‌نامه‌ها • نویسنده: رستم مولویکتابت: قرن ۹ • شماره نسخه: ش ۳۱۶۸
- موید الفضلا = شامل** • زبان: فارسی و عربی و ترکی به فارسی • موضوع: فرهنگ • نویسنده: لاد دهلوی محمد (قرن ۱۰) • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۴۰۰۰
- قواعد احمدی** • زبان: ترکی به فارسی • موضوع: فرهنگ • نویسنده: محمدمهدی تبریزی (قرن ۱۲) • کتابت: ۱۲۷۳ق • محل کتابت: در مدراس هندوستان • نوع خط: نسخ • کاتب: محی‌الدین احمد مشهور به خیرالدین خان • شماره نسخه: ش ۱۳۹۵۴
- مستفید المبتدین** • زبان: فارسی به ترکی • موضوع: فرهنگ • نویسنده: حسام بن مولا محمدامین • کتابت: ۱۰۴۵ق • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۸۸۷/۴ (۱۱۶ پ - ۱۳۰ر)
- فرهنگ فارسی دری به ترکی** • زبان: فارسی به ترکی • موضوع: فرهنگ • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۳۹۹۱
- شرفنامه منیری = فرهنگ ابراهیمی = فرهنگ فاروقی** • زبان: فارسی و ترکی و عربی • موضوع: فرهنگ لغت • نویسنده: ابراهیم فاروقی منیری بهاری • کتابت: قرن ۱۲ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۵۰۵ س س
- سنگلاخ** • زبان: ترکی جغتایی - فارسی • موضوع: فرهنگ لغت • نویسنده: میرزا مهدیخان بن محمد نصیر استرابادی • کتابت: اوایل قرن سیزدهم • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۸۶۰
- موید الفضلا** • زبان: عربی و فارسی و ترکی • موضوع: فرهنگ لغت • نویسنده: محمد لاد دهلوی (قرن ۹) • کتابت: نیمه اول قرن ۱۱ هجری • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۸۷۳
- لغت فارسی به ترکی** • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: فرهنگ لغت • نویسنده: خطیب رستم مولوی • کتابت: ۹۸۸ق • نوع خط: نسخ، نستعلیق • کاتب: محمد بن مصطفی • شماره نسخه: ش ۸۶۹
- بحر الغرائب = نصاب** • زبان: فارسی به ترکی • موضوع: فرهنگ لغت • نویسنده: حلیمی، لطف‌الله بن یوسف • کتابت: قرن ۱۳ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۷۴ س س
- مجمع الجوامع** • زبان: فارسی و عربی و ترکی به فارسی • موضوع: فرهنگ لغت • نویسنده: علی محمد بن عبدالحق محدث دهلوی (قرن ۱۱) • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۸۵۰
- شرفنامه منیری = فرهنگ ابراهیمی** • زبان: ترکی به فارسی • موضوع: فرهنگ لغت •

- نویسنده: ابراهیم قوام فاروقی (قرن ۹) • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۱۳۷۵۰
- خلاصه عباسی** • زبان: ترکی مغولی و جغتایی - فارسی • موضوع: فرهنگ لغت • نویسنده: محمد بن عبدالصبور خوئی معروف به حکیم قبلی • کتابت: ۱۲۶۵ • نوع خط: نستعلیق • کاتب: محمد قلیخان قشقایی ایلگی فارس • شماره نسخه: ش ۸۵۵
- جواهراللسنه** • زبان: فارسی (دیاچه به ترکی) • موضوع: فرهنگ لغت • نویسنده: ودید، ابراهیم (قرن ۱۲) • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۸۵۴
- نصاب فارسی به ترکی و عربی** • زبان: فارسی به ترکی و عربی • موضوع: فرهنگ نامه • کتابت: قرن ۱۱ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۸۸۷/۲ (۷۲ پ - ۹۲ پ)
- تجربیداللغات** • زبان: ترکی • موضوع: زبان ترکی - واژه نامه ها • نویسنده: علی باکوئی • کتابت: ۱۲۸۵ ق • شماره نسخه: ش ۴۶۱
- تحفه شاهی** • زبان: ترکی و فارسی • موضوع: زبان ترکی - واژه نامه ها، شعر ترکی • نویسنده: ابراهیم دده شاهی (م ۹۵۷) • کتابت: قرن ۱۳ • شماره نسخه: ش ۳۹۲۹/۱ (۷۰-۱)
- خلاصه عباسی** • زبان: ترکی به فارسی • موضوع: زبان ترکی - واژه نامه ها - فارسی • نویسنده: محمد بن عبدالصبور خوئی معروف به حکیم قبلی • نوع خط: نسخ، تحریری • شماره نسخه: ش ۷۴۹۷
- البهجة البهیة فی اللغة ترکیه** • زبان: عربی به ترکی • موضوع: زبان عربی - واژه نامه ها - ترکی • نوع خط: نسخ تحریری • شماره نسخه: ش ۷۹۶۳/۱
- ترتیب زیبا** • زبان: عربی و ترکی • موضوع: زبان عربی - واژه نامه ها، زبان ترکی - واژه نامه ها • نویسنده: حافظ محمود افندی وارداری (۱۰۴۵ ق) • کتابت: ۱۰۸۹ ق • نوع خط: نسخ • کاتب: یوسف بن درویش محمد • شماره نسخه: ش ۱۳۴۵ س س
- مفتاح اللسان** • زبان: عربی و ترکی به فارسی • موضوع: لغت • نویسنده: نصیرالدین محمد سامی • کتابت: پنجشنبه ۱۴ جمادی الاولی ۱۲۸۷ • نوع خط: نستعلیق • کاتب: محمدعلی بن آقا محمدتقی تاجر اصفهانی ملقب به شماعی • شماره نسخه: ش ۷۷۵۷
- تحفه شاهی = تحفه شاهی** • زبان: فارسی به ترکی • موضوع: لغت • نویسنده: ابراهیم دده بن صالح مغولی متخلص به شاهی (۹۵۷ ق) • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۷۹۱۸
- فرهنگ جغتایی = لغت نامه نوایی** • زبان: ترکی به ترکی • موضوع: لغت • کتابت: ۱۱۲۲ ق • نوع خط: نستعلیق شکسته • کاتب: محمدعلی حسینی • شماره نسخه: ش ۷۹۸۱/۲ (۱ پ - ۳۴)
- نامه های ترکی** • نامه شاه سلیم به نواب همایون نوشته • زبان: ترکی • موضوع: نامه • کتابت: ۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱ • شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۱۳۰ (۱۱۲)
- نامه نواب خان خانان که در جواب عریضه یولقلی بیک انیسی نوشته** • زبان: ترکی • موضوع: نامه • کتابت: ۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱ • شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۱۲۵ (۱۱۰)

- نامه (قاضی زاده، محمد) • زبان: ترکی • موضوع: نامه‌ها • کتابت: قرن ۱۱ • شماره نسخه:**
ش ۱۳۸۸۶/۶۰ (۱۶۴ر)
- نامه از سلطان محمد بن بایزید به سردار ایرانی • زبان: ترکی • موضوع: نامه‌های**
ترکی • نویسنده: سلطان محمد بن بایزید • کتابت: ۱۱۴۱-۱۰۶۳
شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۸۳ (ص. ۶۱)
- نامه • زبان: ترکی • موضوع: نامه‌های ترکی • نویسنده: فریدون توقیعی • کتابت: قرن ۹ •**
نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۷۹۴/۳ (پ ۱۰ - ۱۰ر)
- نامه سلطان سلیم به شاه طهماسب • زبان: ترکی • موضوع: نامه‌های ترکی • نویسنده:**
سلطان سلیم • کتابت: ۱۱۴۱-۱۰۶۳ • شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۱۰۶ (ص. ۸۹-۹۰)
- نامه (صورت -) عبدالرحمان اوزبک به سلطان مراد خان پسر سلطان سلیم خان**
پادشاه روم • زبان: ترکی • موضوع: نامه‌های ترکی • نویسنده: عبدالرحمان اوزبک • کتابت:
۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱ • شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۷۷ (ص. ۵۹)
- نامه عبدالله اوزبک به پادشاه روم سلطان مراد خان • زبان: ترکی • موضوع: نامه‌های ترکی •**
نویسنده: عبدالله اوزبک • کتابت: ۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱ • شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۷۸ (ص. ۵۹)
- نامه از سلطان سلیم خان به پدر خود سلطان سلیمان خان در باب سلطان بایزید •**
زبان: ترکی • موضوع: نامه‌های ترکی • نویسنده: سلطان سلیم خان • کتابت: ۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱
شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۸۰ (ص. ۵۹)
- نامه خطاب به مصطفی چلبی • زبان: ترکی • موضوع: نامه‌های ترکی • کتابت: ۱۰۶۳ تا**
۱۱۴۱ • شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۲۲۷ (۳۲۷)
- تیمار عرضی • زبان: ترکی • موضوع: نامه‌های ترکی • نویسنده: یوسف • شماره نسخه: ش**
۱۴۲۰/۳۱ (۲۶۱پ)
- نامه از خسرو پاشا وزیر خطا به شاه • زبان: ترکی • موضوع: نامه‌های ترکی • کتابت:**
۱۱۳۸ق. • شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۲۳۱ (۳۳۷)
- منشآت • زبان: ترکی • موضوع: نامه‌های ترکی - قرن ۹ق. • نویسنده: امیر علیشیر نوایی •**
کتابت: ۹۷۱ق. • نوع خط: نستعلیق • کاتب: امیر محمد بن صفی شاه ساکن موضع سماشی من
اعمال اردبیل • شماره نسخه: ش ۱۳۵۲۴/۵ (۶۴پ - ۱۰۷ر)
- رساله الی امیر بلدة الوجود و قاضیها • زبان: ترکی • موضوع: نامه‌های ترکی، و عطا**
نویسنده: لاهوت • کتابت: قرن ۱۱ • شماره نسخه: ش ۱۳۸۸۶/۳۰ (۸۸ر - ۸۸پ)

نثر ترکی

- **مجموعه = جنگ نظم و نثر** ● زبان: عربی و فارسی ● موضوع: نثر ترکی ● کتابت: قرن ۱۱ ● نوع خط: نسخ ● شماره نسخه: ش ۱۷۲ ط
- یادداشت: دفتری است با چند قلم از قرن ۱۱ که بر برگ اضافی و آخر و دفتر یادداشتهای پراکنده‌ای است به نظم و نثر ترکی و عربی.
- **رستم نامه** ● زبان: ترکی ● موضوع: نثر ترکی ● کتابت: قرن ۱۳ ● نوع خط: نستعلیق
- ترکی ● شماره نسخه: ش ۵۹۷۴

وعظ

- **موعظه خطیب ترک (منقول از تحفة المادحین)** ● زبان: ترکی ● موضوع: وعظ ● نویسنده: محمد شاهی حسینی نوربخشی ● شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۲۶۵ (۳۷۲)

جنگ

- **جنگ** ● زبان: فارسی و عربی و ترکی ● موضوع: جنگ ● کتابت: ۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱ ● شماره نسخه: ش ۳۴۵۵
- **مجموعه اللطایف و صندوقه المعارف** ● زبان: فارسی و عربی و ترکی ● موضوع: جنگ ● کتابت: قرن ۱۱ ● شماره نسخه: ش ۱۳۸۸۶
- **جنگ فرامین و منشات** ● زبان: فارسی و عربی و ترکی ● موضوع: جنگ ● کتابت: از قرن ۱۱ ● شماره نسخه: ش ۳۳۴۹
- عنوان: **جنگ (غزلیات ترکی نظامی، فغانی، اسحق، غباری، خیالی عهدی، نجاتی و دیگران)** ● زبان: ترکی ● موضوع: جنگ ● شماره نسخه: ش ۴۴۵
- **جنگ اشعار** ● زبان: فارسی و عربی و ترکی ● موضوع: جنگها ● کتابت: ۱۲۶۳ ق. ● محل کتابت: زنجان ● نوع خط: نسخ، نستعلیق ● شماره نسخه: ش ۶۶/۱ س س (ص. ۲۶۸-۱)
- **سفینه** ● زبان: فارسی و ترکی ● موضوع: جنگها ● کتابت: ۱۲۸۷ ق. ● نوع خط: شکسته ● شماره نسخه: ش ۴۷۹۸/۴ (ص. ۳۳ الف - ۵۶ الف) (ص. ۶۵ - ۱۵۴ ب) (ص. ۱۹۷ الف - ۲۲۱ الف)

معما

- **معمیات** ● زبان: ترکی ● موضوع: معماها ● کتابت: ۱۱۲۹ ق. ● نوع خط: نستعلیق ● شماره نسخه: ش ۶۷/۴ س س (ص. ۱۵۷-۱۵۰)

■ تاریخ و جغرافیا

اسناد تاریخی

- منشآت (نامه‌ها و اسناد تاریخی دوره صفوی)** • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: اسناد تاریخی • کتابت: ۱۰۸۹-۱۰۸۴ • نوع خط: چلیپا • شماره نسخه: ش ۵۰۳۲/۱ (ص. ۱-۲۰۶)
- وقف نامه** • زبان: ترکی • موضوع: اسناد تاریخی • نویسنده: نظام‌الدین امیر علیشیر نوایی جغتایی (۹۰۶ق) • کتابت: قرن ۱۰ • نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۳۵۲۴/۲ (حاشیه ار - ۲)
- نکاح نامه جماعه شاه‌ی سون** • زبان: ترکی • موضوع: زناشویی - قباله‌ها • کتابت: ۱۰۶۳-۱۱۴۱ • شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۲۵۳ (۳۵۶)
- ایران - روابط خارجی - ترکیه** • عنوان: عهدنامه • زبان: ترکی • موضوع: ایران - روابط خارجی - ترکیه، صلح • کتابت: ۱۱۴۲ق. • شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۲۳۸ (ص. ۳۴۱)
- یادداشت: صورت پیمان صلحی بین شاه صفوی و سلطان مراد عثمانی

تاریخ

- تاریخ آل عثمان** • زبان: ترکی • موضوع: تاریخ • نویسنده: رمضان زاده محمد توقعی کوچک نشانچی طغرانبوس (—-۹۷۹ق) • کتابت: قرن ۱۱
- نوع خط: نستعلیق • شماره نسخه: ش ۶۱۴ س س
- تاریخ راشد** • زبان: ترکی • موضوع: تاریخ • نویسنده: حسن بن راشد • کتابت: قرن ۱۱
- نوع خط: نسخ ترکی • شماره نسخه: ش ۵۹۱۷
- شهنامه سلجوقی = سلجوق نامه** • زبان: فارسی و ترکی • موضوع: تاریخ • نویسنده: لطفی • کتابت: ۹۲۱ق. • نوع خط: نستعلیق • کاتب: محمد عید بن حافظ حسین بورلی • شماره نسخه: ش ۱۴۹۹ س س
- رزم‌نامه شاه اسماعیل با سلطان سلیم** • زبان: ترکی • موضوع: تاریخ - تاریخ - امپراتوری عثمانی، ۱۲۸۸-۱۹۱۸ • نویسنده: سعدالدین خواجه افندی • کتابت: ۱۰۶۳ تا ۱۱۴۱ق. • شماره نسخه: ش ۳۴۵۵/۲۷۴ (ص. ۳-۴۰۵)
- تاریخ روسیه (کاترین دوم) = تاریخ کاترین** • زبان: ترکی • موضوع: تاریخ روسیه • کتابت: ۱۲۳۴ق. • شماره نسخه: ش ۳۵ فیروز
- اوصاف قسطنطنیه** • زبان: ترکی • موضوع: تاریخ و جغرافیا، استانبول - تاریخ • کتابت: ۱۰۵۰ق. • شماره نسخه: ش ۱۴۲۰۰/۳۶ (۲۷۶)
- فتح‌نامه قلعه بغداد** • زبان: ترکی • موضوع: تاریخ و جغرافیا، بغداد - تاریخ • نویسنده: صدقی افندی • کتابت: ۱۰۴۸ق. • شماره نسخه: ش ۱۴۲۰۰/۳۰ (۲۵۹-۲۶۰)
- ماده تاریخ فوت** • زبان: ترکی • موضوع: تاریخ و جغرافیا، ماده تاریخ • کتابت: قرن ۱۱ • شماره

نسخه: ش ۲۸/۱۴۲۰۰ (۲۴۱ - ۲۴۴ ر)

- **نامه سلطان مراد به لشکریانش** • زبان: ترکی • موضوع: تاریخ و جغرافیا، نامه‌های فارسی • شماره نسخه: ش ۳۱/۱۴۲۰۰ (۲۶۱ - ۲۶۱ پ)

ترکیه

- **قانون جدید عثمانی** • زبان: ترکی • موضوع: ترکیه. قوانین و احکام • کتابت: قرن ۱۱ • شماره نسخه: ش ۲۷/۱۳۸۸۶

جغرافیا

- **اوصاف استانبول** • زبان: ترکی • موضوع: جغرافیا • نویسنده: لطف‌الله بن عبدالله لطیفی قسطنطنی (۹۹۰ق) • نوع خط: نسخ • کاتب: سید محمد المدعو به هاشمی زاده • شماره نسخه: ش ۱۳۷۲۳

- **قطب‌نما (رساله در احوال -) = پوصله نک احوالی** • زبان: ترکی • موضوع: جغرافیا • کتابت: قرن ۱۱-۱۲ • شماره نسخه: ش ۱۷/۸۱۳ ط (گ ۱۷۲ ب - ۱۸۳ الف)

گاهنامه‌ها

- **زیچ** • زبان: ترکی • موضوع: گاهنامه‌ها • کتابت: ۱۱۹۰ق. • نوع خط: نسخ، نستعلیق ترکی • شماره نسخه: ش ۱۱۸۶ س س
- **جدول استخراج اوائل ماههای کامل و ناقص قمری** • زبان: اعداد به ترکی • موضوع: ماههای قمری، گاهنامه اسعدی • کتابت: ۱۰۶۳-۱۱۴۱ق. • شماره نسخه: ش ۲۸۹/۳۴۵۵ (ص. ۴۲۶)

ماده تاریخ

- **ماده تاریخ طلاکاری گنبد آستانه نجف به دستور نادرشاه** • زبان: ترکی • موضوع: ماده تاریخ • نویسنده: عبدالرزاق نشاه • کتابت: قرن ۱۲ • نوع خط: شکسته نستعلیق • شماره نسخه: ش ۱۵۵ س س (در مجموعه)

تاریخ

- **ماده تاریخ بنای مسجد جامع وزیر اعظم** • زبان: ترکی • موضوع: مسجد جامع وزیر اعظم، ماده تاریخ • کتابت: قرن ۱۱ • شماره نسخه: ش ۲۷/۱۳۸۸۶
- **نادر افشار، شاه ایران، ۱۱۰۰-۱۱۶۰ق.** • تحقیق و توفیق • زبان: ترکی استانبولی • موضوع: نادر افشار، شاه ایران، ۱۱۰۰-۱۱۶۰ق، ایران - تاریخ - افشاریان، ۱۱۴۸-۱۲۱۸ق. • نویسنده: راغب پاشا • کتابت: ۱۲۶۶ • شماره نسخه: ش ۳۲۱۶

■ هیئت و نجوم

هیئت و نجوم

زیج جدید ترکی • زبان: ترکی • موضوع: نجوم • نویسنده: حسین حسنی • کتابت: ۱۳۱۷ • محل کتابت: قریه میان کل • نوع خط: نستعلیق • کاتب: محمداقبر رضوی • شماره نسخه: ش ۲۷۴۲/۲ (ص. ۱۷-۱۴۶)

استخراج تقویم • زبان ترکی • موضوع: نجوم، گاهنامه • نویسنده: حسین حسنی معروف به منجم ثانی • کتابت: ۱۳۱۷ ق. • محل کتابت: قریه میان کل • نوع خط: نستعلیق • کاتب: محمداقبر رضوی • شماره نسخه: ش ۲۷۴۲/۱ (ص. ۲-۱۶)

ماهمه جودی • زبان: ترکی • موضوع: هیئت، ریاضی • کتابت: ۱۰۴۷ ق. • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۷۲۰ س س

■ پزشکی

پزشکی

طب مجدول = انموذج لطیف (؟) • زبان: ترکی • موضوع: طب • کتابت: ۱۲۳۳ ق. • نوع خط: نسخ • شماره نسخه: ش ۷۱۵/۸ س س (ص. ۲۲۷-۲۵۹) اختلاجات اعضا • زبان: ترکی • موضوع: پزشکی • شماره نسخه: ش ۱۴۲۰۰/۳۲ (۲۶۲ ر- ۲۶۹ ر)

طب (رساله در -) • زبان: ترکی • موضوع: پزشکی • کتابت: ۱۲۴۴ • محل کتابت: قاهره • نوع خط: نسخ • کاتب: عندلیب • شماره نسخه: ش ۱۲۵۹۸ سکرنامه • زبان: ترکی • موضوع: پزشکی • شماره نسخه: ش ۲۸۸۳/۲ (۴۷-۵۱) طب (کتاب در-) • زبان: ترکی • موضوع: پزشکی • کتابت: ۱۲۳۸ ق. • شماره نسخه: ش ۶۳۰۲/۲ (ص. ۳۷-۴۷)

نتیجه الطب • زبان: ترکی • موضوع: پزشکی • نویسنده: سید محمد طیب مشهور به حکیم امیر چلبی (۱۰۴۹ ق) • کتابت: ۱۲۳۸ ق. • شماره نسخه: ش ۶۳۰۲/۱ (ص. ۱-۳۶)

■ مسائل متفرقه

مطالب متفرقه • زبان: فارسی و عربی و ترکی • موضوع: مسائل متفرقه • کتابت: قرن ۱۱ • شماره نسخه: ش ۱۳۸۸۶/۱ (ار - ۱۱ پ)